

26.14x23.95	31	12 עמוד	הארץ - the marker	09/04/2013	36479308-0
604					

מפת הפערים: ת"א מתבססת על ארנונה, רו"חות ואגרות - דימונה תלויה בממשלה

פארק ברעננה צילום: אלון רון

אשפה בטירה צילום: אלכס ליבק

מצבן הפיננסי של הרשויות המקומיות השתפר לעומת 2010, אך יותר משליש מהן עדיין נמצאות בגירעון תקציבי • רוב הרשויות הגדולות באזור המרכז סיימו את 2011 בעודף • 40% מהמועסקים משתכרים מתחת לשכר מינימום • יו"ר מרכז השלטון המקומי שלמה בוחבוט: "השלטון המקומי מתייעל ומנהל את תקציביו בחוכמה"

ליאור דטל

« מצבן הפיננסי של רוב הרשויות המקומיות בירושל, או סבל מניהול כושל במיוחד. מספר הרשויות הגירעוניות הצטמצם ב-2011, לאחר שרשויות רבות התייעלו ואייזנו את תקציבן - כך מראים נתונים שפירסמה אתמול הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (הלמ"ס).

עם זאת, הגירעון המצטבר של הרשויות המקומיות ב-2011 נותר גדול והסתכם ביותר מ-4 מיליארד שקל. ביותר משליש מהרשויות המ"קומיות (88) נרשם גירעון תקציבי, לעומת 103 רשויות ב-2010. הגירעון בתקציב כל הרשויות הסתכם ב-132 מיליון שקל, ירידה ריאלי של 14% לעומת 2010. למרות זאת, כדי להפחית את הגירעון, הרשויות נוהגות ליטול הלוואות. בניכוי ההלוואות, הסתכם הגירעון השנתי שלהן ב-362.5 מיליון שקל.

הוצאות הרשויות המקומיות ב-2011 הסתכמו ב-45.8 מיליארד שקל, עלייה ריאלי של 0.8% לעומת 2010, והכנסותיהן הסתכמו ב-45.6 מיליארד שקל. הכנסות הרשויות המקומיות ב-2011 היו 45.6 מיליארד שקל, עלייה ריאלי של 0.9% לאחר ירידה של כ-2% בין 2009 ל-2010. ביותר ממחצית הר

שויות (102 מתוך 201) חלה ירידה ריאלי בהכנסות. הירידה חדרה ביותר היתה בעכו, שהכנסותיה הצטמצמו ב-28.2%, הכנסות נצרת ירדו ב-9.1% ושל כפר קאסם ב-9%. 15 רשויות מקומיות - ובהן תל אביב-יפו, הרצליה, רעננה, חיפה ובאר שבע - מוגדרות "עצמאיות", כלומר רוב תקציבן מבוסס על הכנסות עצמיות והן אינן מקבלות מע"נקי איזון מהמדינה, שנועדו לסיוע בשמירה על איזון תקציבי הדרוש לסיפוק שירותים לתושבים. שאר הרשויות המקומיות תלויות במידה ניכרת בממשלה.

כך, הממשלה השתתפה רק בכ-10% מתקציבה של תל אביב וב-25% מתקציבה של חיפה וירושלים. לעומת זאת, מקורם של 40% מהכנסותיהן של דימונה, אריאל, שדרות ובני ברק היו הממשלה, וכך גם 45% מהכנסות טירה ואלעד.

על ארנונה, אגרות ותשלומים. אלה היו 65.1% מהתקציב הרגיל (לא כולל תקציב פיתוח) של הרשויות המקומיות, נמוך במעט מ-65.6% ב-2010. הרשויות שבהן שיעור ההכנסות העצמיות מהתקציב הרגיל הוא הגבוה ביותר הן רשויות מבוססות, או אלה שבהן קיימת פעילות מסחרית ואזורי תעשייה ומסחר מבוקשים. בתל אביב-יפו, למשל, ההכנסות העצמיות היו

87.8% מסך ההכנסות, ביהוד 86.2% ובקריית ביאליק 85.9%, בעוד שב-רהט הן היו 22.4% ובאום אל-פחם 30.3% מהכנסות העירייה. ההכנסות של הרשויות המקומיות מארנונה היו כ-65% מסך הכנסות הרשויות המקומיות ב-2011, אבל הארנונה למגורים היתה נמוכה בהרבה. הכנסות הארנונה למגורים בתל אביב-יפו היו 14% מההכנסות, בירושלים 16% ובחיפה 15%.

רוב הרשויות הגדולות באזור המרכז סיימו את 2011 עם עודף תקציבי. תל אביב-יפו היתה עם עודף של כ-14 מיליון שקל, ירושלים עם 4 מיליון שקל ובאר שבע עם עודף של 1.7 מיליון שקל. רמת גן גם סיימה את 2011 עם עודף תקציבי של 32.4 מיליון שקל, ראשון לציון עם 23.3 מיליון שקל והרצליה בעודף של 17 מיליון שקל. לראשון לציון נותר גם עודף מצטבר של 80.6 מיליון שקל ולהרצליה עודף מצטבר של כ-60 מיליון שקל.

מנגד, דימונה סיימה את 2011 בגירעון של כ-14 מיליון שקל (בניכוי הלוואות) וגירעון מצטבר של 28.7 מיליון שקל, שדרות בני-רעון של 31.5 מיליון שקל וגירעון מצטבר של כ-68 מיליון שקל, ואילו חדרה סיימה את 2011 עם גירעון של 10 מיליון שקל וגירעון מצטבר של 93.2 מיליון שקל. גם בתים

היתה בגירעון בסוף 2011 - 68.5 מיליון שקל וגירעון מצטבר של 94.1 מיליון שקל. לאילת גירעון שנתי של 13.1 מיליון שקל וגירעון מצטבר של 70.2 מיליון שקל. לתל אביב-יפו גירעון מצטבר של 515.9 מיליון שקל, נכון ל-2011, ולירושלים גירעון מצטבר של 273.5 מיליון שקל. לפתח תקוה גירעון מצטבר של 177.5 מיליון שקל ולבאר שבע גירעון מצטבר של 157 מיליון שקל.

לפי הלמ"ס, שיעור ההוצאה הגבוה ביותר ברשויות המקומיות מופנה לעלות העבודה בתחומים שונים, שהיווה 38% מההוצאות. הסעיף הבא בגודלו הוא חינוך (30%) ואחר כך רווחה (12%). כ-6% מתקציבי הרשויות המקומיות מופנים לפירעון הלוואות.

ניתוח הנתונים מראה מאפיינים נוספים על התושבים ברשויות המקומיות. כך למשל, ברשויות המבוססות יותר כלי הרכב של התושבים חרשים יותר, הם מייצרים הרבה יותר זבל וצורכים יותר מים מאשר ברשויות הלא מבוססות.

כמות הפסולת הגבוהה ביותר נרשמה באילת (3.3 ק"ג לנפש ביום), ברמת השרון ובתל אביב-יפו (2.7), בהרצליה (2.4) ובטבריה (2.2). בראשון לציון, חדרה, רעננה וחולון סילקו התושבים קצת פחות

מ-2 ק"ג פסולת ביום.

כמות הפסולת הנמוכה ביותר נרשמה בביתר עילית ובאלעד (1.0), בכפר קאסם, באריאל, במודיעין עילית, בכרמיאל ובקלנס"ו (1.2 ק"ג בכל אחת). בלמ"ס מסבירים כי כמות הפסולת הנפגש גבוהה במיוחד באילת ובתל אביב מפני שהן מרכזי תירות ועסקים.

גילו הממוצע של כלי רכב בבעלות משק בית באילת הוא 8.6 שנים, ובאבו גוש ובטירה יותר מ-9 שנים. לעומת זאת, גילו של כלי רכב ממוצע בתל אביב-יפו הוא 4.8 שנים, ובבני ברק 2.2 שנים.

לפי נתוני הלשכה, כ-21% מהילדים מקבלי קצבאות הילדים היו במשפחות שבהן חמישה ילדים או יותר. משפחות אלה מאפיינות בעיקר את הישובים החרדיים ורשויות שבהן אוכלוסייה ברווית. כך, שיעור גבוה של משפחות

עם יותר מחמישה ילדים מתגורר בביתר עילית (66%), במודיעין וראש עיריית מעלות תרשיחא,

עלית (63%), ברהט (57.6%) ובבני ברק (53.5%).

נתוני השכר ביישובים מראים כי השכר החודשי הממוצע לגבירים במודיעין ב-2010 היה 15.9 אלף שקל, ושל נשים 8,234 שקל. גם ברעננה ובהרצליה רמות השכר גבוהות במיוחד: 14.7 אלף שקל לגברים ברעננה ו-7,800 שקל בממוצע לנשים, ובהרצליה 12.9 אלף שקל לגברים ו-7,800 שקל לנשים. רמת השכר בחדרה ב-2010 היתה 8,500 שקל לגברים ו-5,200 שקל לנשים.

השכר ביישובים הערביים והחדריים נמוך במיוחד. באלעד השכר תכרו גברים ב-2010 6,500 שקל בחודש (ברוטו) בממוצע, לעומת 4,000 שקל לנשים. באבו גוש גבירים השתכרו 5,600 שקל בחודש, לעומת 3,700 שקל לנשים. כ-40% מהמועסקים בישראל משתכרים מתחת לשכר המינימום.

יו"ר מרכז השלטון המקומי וראש עיריית מעלות תרשיחא,

